

UN PARCURS ACADEMIC DE EXCEPȚIE: PROF. UNIV. DR. ELENA DRAGOȘ

Adrian Chircu

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
adichircu@hotmail.com

Résumé. *Le parcours académique exceptionnel de Madame le Professeur Elena Dragoș. Dans sa brève présentation, un des éditeurs de ce volume, ancien assistant et collaborateur du professeur des universités Elena Dragoș depuis plus de deux décennies au sein du Département de roumain de la Faculté des Lettres de Cluj-Napoca, se propose de retracer le parcours académique de la personnalité honorée aujourd'hui, l'une des figures représentatives des linguistiques clujoise et roumaine du dernier tiers du XXe siècle et du début du XXIe siècle.*

Par cette démarche, l'auteur veut illustrer les qualités humaines et didactiques et les principaux moments du devenir professionnel du professeur et relever sa contribution à la connaissance des faits de langue diachroniques et synchroniques, ainsi que son implication dans le rayonnement des études philologiques à Cluj-Napoca.

Mots-clés: *évocation, Elena Dragoș, professeur, parcours académique, linguistiques synchronique et diachronique.*

Absolventă a Facultății de Filologie a Universității Babeș-Bolyai, din Cluj-Napoca, doamna profesor Elena Dragoș a fost repartizată, prin decizie ministerială, la Catedra de limba română și lingvistică generală ca preparator (1961–1965), ocupând succesiv, posturile de asistent (1965–1974), de lector (1974–1991), de conferențiar (1991–1995) și de profesor (1995–2006), fiind conducător de doctorat din 1997.

Implicarea susținută în activitățile didactice și academice desfășurate în cadrul Facultății de Litere și publicarea unor serioase studii de limba română au convins și au determinat comunitatea academică să o privească cu deferență și să o invite să țină prelegeri de lingvistică în diverse universități.

În bună măsură, unii dintre foștii studenți, peste ani, deveniți colegi ori prieteni, își aduc aminte cu plăcere de anii în care mergeau pe holurile Facultății de Litere și o zăreau pe doamna profesor, momente în care erau cuprinși de o oarecare sfială și care trezeau un sentiment de admirație, *à la*

fois. Adesea, aceștia remarcau de la distanță ținuta fără de cusur și seriozitatea ce o caracterizau, trăsături care pot fi observate până astăzi.

Distins dascăl al literelor clujene, Elena Dragoș a știut să cumpănească lucrurile, faptele și întâmplările oamenilor pe care i-a cunoscut, fiind un adevărat model de urmat și o profesoară desăvârșită, severă, dar deosebită, altruistă, dar totuși chibzuită, modernă, dar totuși cutumiară.

La aceste calități fără putință de tăgadă, se adaugă o alta, și anume cea de cercetător atent al limbii române și al dinamicii sincronice sau diacronice a acesteia, ale cărui contribuții s-au făcut remarcate în peisajul lingvisticii de la noi, dar nu numai.

De altfel, în cea din urmă panoramă a lingvisticii românești din ultima sută de ani, este semnalată cea mai importantă contribuție a profesorului universitar Elena Dragoș la descrierea limbii române, pentru care a primit și premiul Timotei Cipariu al Academiei Române (1995): „O concepție aparte asupra sintaxei istorice stă la baza lucrării Elenei Dragoș, *Elemente de sintaxă istorică românească* (1995). Autoarea este de părere că abordarea diacronică a sintaxei implică luarea în considerare a dimensiunii pragmatice și stilistice a limbii, propunând o schiță de sintaxă a românei din perspectivă funcțional-sintactică”¹.

În afara acestei lucrări și a numeroase alte articole și studii de lingvistică (tradițională și modernă), doamna profesor a mai publicat următoarele cărți, în țară: *Structuri narrative la Liviu Rebreanu* (1981), *Introducere în pragmatică* (2000), *Ipostaza pragmatică a discursului științific la Ion Heliade Rădulescu* (2005), *Morfosintaxa metaforei (secolul al XIX-lea). Considerații etimologice și pragmatice* (2016), *Magistrul* (2018) și în străinătate: *Einführung in die Pragmatik* (übersetzt und herausgegeben von Rudolf Windisch) (Rostock, 2004).

Suntem convinși că realizarea acestei radiografii a implicării doamnei profesor în viața universitară clujeană și în studiul limbii române este una secvențială, însă nădăjduim că am reușit să evocăm aspecte reprezentative din parcursul academic și cel științific ale personalității omagiate în această frumoasă toamnă.

*Să trăiți întru mulți ani, sănătoși, frumoși și bucuroși,
Stimată Doamnă Profesor!*

¹ Marius Sala, Nicolae Saramandu (coord.), *Lingvistica românească*, București, Editura Academiei Române, 2018, p. 95.